

**РОБОЧА
ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ**

**Державний біотехнологічний
університет Кафедра транспортних
технологій і логістики**

**НАСКРІЗНА
ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНОГО
НАВЧАННЯ**

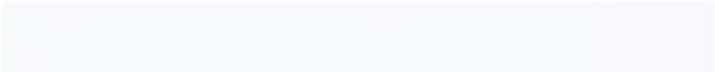
**(ОКПШ 15; ОКПШ 14;
ОКПШ 20; НППШ 21)**

**COMPREHENSIVE PROGRAM OF
PRACTICAL TRAINING
(ОКПШ 15; ОКПШ 14;
ОКПШ 20; НППШ 21)**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 275
ОПІ «ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ»
Перший (бакалаврський) РВО

Укладач:
Войтов В.А.

м. Харків 2023

УДК 656:330

ББК 65,290-2

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ
(ОКППП 15; ОКППП 14; ОКППП 20; НППП 21;). Робоча програма для студентів спеціальності 275 ОПП «Транспортні технології», перший (бакалаврський) РВО / проф. Войтов В.А. // Державний біотехнологічний університет. Кафедра транспортних технологій і логістики – Харків: РВВ ДБТУ, 2023 р. – 51 с.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри транспортних технологій і логістики

_____ **Войтов В.А.**

« 31 » серпня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП

_____ Музильов Д.О.

« 31 » серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни розглянута і схвалена на засіданні кафедри транспортних технологій і логістики 31 серпня 2023 року, протокол №1.

Відповідальні за випуск **Войтов В.А.**

Зміст

Вступ.....	5
1. Види практик.....	6
2. Мета та завдання практики.....	8
3. Бази практики.....	9
4. Організація і керівництво практичним навчанням.....	9
5. Особливості проходження практики за кордоном.....	11
6. Зміст навчальної практики.....	13
7. Зміст виробничої (технологічної) практики.....	18
8. Зміст виробничої практики.....	22
9. Зміст передатестаційної практики.....	24
11. Підведення підсумків практики.....	28
Додатки.....	30

ОПИС НАСКРІЗНОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ

Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	275 Транспортні технології
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Бакалавр
Нормативна / вибіркова	Нормативна
Кількість практик	4
Навчальних	1
Виробничо-технологічних	1
Виробничих	1
Передатестаційних	1
Форма підсумкового контрольного заходу	залік

ВСТУП

Роль транспортних технологій у виробництві продукції агропромислового комплексу складає 20 % і більше витрат на вантажно - розвантажувальні та транспортні роботи. Проблема оптимального використання транспорту посилюється необхідністю скорочення строків збирання врожаю через значні втрати внаслідок осипання зерна, а так само можливістю повною мірою надавати транспортні послуги в «пікові» періоди збирання.

Аналіз обсягу вантажних перевезень у «пікові» періоди збирання врожаю свідчить про те, що аграрні підприємства повинні мати великий автомобільний парк, який в інші періоди, не пов'язані із збиранням врожаю, не буде завантажений.

Складність транспортного обслуговування аграрних підприємств полягає в тому, що транспортні потоки, незалежно від виду виробленої продукції, повинні бути гармонійно ув'язані з технологічним процесом, наприклад, сівба, догляд за рослинами, збирання врожаю. Це означає, що ці процеси повинні бути одним з важливих компонентів агротехнологій і розглядатися системно.

Наскрізна програма практичного навчання є навчально-методичним документом, що визначає порядок проведення та зміст усіх видів практики що визначені ОПП галузі знань 27 «Транспорт» за спеціальністю 275 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» з урахуванням програм професійного спрямування, які ліцензовані.

Наскрізна програма укладена відповідно з "Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України" (затвердженого наказом № 93 Міністерства освіти України від 8 квітня 1993р.), «Положення про проведення практики студентів аграрних вищих навчальних закладів України за кордоном» (затвердженого наказом Міністерства аграрної політики України від 15 червня 2005 року N 264).

Наскрізна програма складена на підставі освітньо - професійної програми Транспортні технології (на автомобільному транспорті), "Методичних рекомендацій по складанню програм практик студентів вищих навчальних закладів України" (затверджених наказом № 31 - 5/97 Міністерства освіти України від 14.02.96).

Програма передбачає планове, поетапне засвоєння студентами практичних і професійних навичок і застосування в реальних умовах теоретичних знань, отриманих при вивченні дисциплін з циклів нормативних дисциплін загальноінженерної підготовки та дисциплін професійного спрямування за спеціальністю.

Наскрізна програма є основним документом на підставі якого кафедри розробляють робочі програми практичної підготовки.

1. ВИДИ ПРАКТИК

Відповідно до спеціальності, ОПП, практика може бути: навчальною, виробничо-технологічною, виробничою, передатестаційною з відривом від навчання. Перелік усіх видів практик для кожного професійного спрямування у межах спеціальності 275 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» наведено у структурно-логічній схемі ОПП. Зміст практик, форми, тривалість, терміни проведення визначаються навчальними і робочими планами.

Навчальна та виробнича (технологічна) практика проводиться на 1 та 2-му курсах і має на меті отримати практичні навички (навчальна практика з особливості роботи транспорту аграрних підприємств - з відривом від навчання. Виробнича (технологічна) з організації перевезень сільськогосподарських вантажів, з управління перевезеннями вантажів. Практики мають на меті узагальнити, систематизувати набуті студентами теоретичні знання, виробити вміння та навички застосування їх на практиці.

Завдання навчальних практик реалізується шляхом ознайомлення зі змістом і формами практичної роботи у навчальних лабораторіях та транспортних підприємствах, а також виконання конкретних завдань, передбачених робочою програмою практики.

Виробнича практика проводиться на 3 курсі навчання з відривом від навчання. Виробнича практика проводиться на базах практики з урахуванням професійного спрямування та особливостями підготовки фахівців за певними освітніми програмами відповідно до спеціальності. Даний вид практики покликаний сформуванню професійні вміння, навички приймати самостійні рішення на певних ділянках роботи (або з конкретних питань) в реальних виробничих умовах шляхом виконання окремих функцій і завдань, властивих майбутній професії.

Передатестаційна практика проводиться на 4 курсі навчання з відривом від навчання. Передатестаційна практика проводиться на базах практики з урахуванням професійного спрямування та особливостями підготовки бакалаврської роботи та ЄДКІ в реальних виробничих умовах шляхом виконання окремих функцій і завдань, властивих майбутній професії.

**ТАБЛИЦЯ 1. СТРУКТУРА НАСКРІЗНОЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 275 «ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ (АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ)»**

№ п/п	Курс	Семестр	Назва практики	Кількість тиж./кредитів.	Форма	Керівник (кафедра)	Форма контролю
1	1	1,2	Навчальна	6/6	З відривом від навчання	ТТЛ	залік
2	2	3,4	Виробнича (технологічна)	6/6	З відривом від навчання	ТТЛ	залік
3	3	5,6	Виробнича	6/6	З відривом від навчання	ТТЛ	залік
4	4	7	Передатестаційна	3/3	З відривом від навчання	ТТЛ	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАТИКИ

Практична підготовка є цілісним процесом, який передбачає безперервність та послідовність отримання необхідного обсягу практичних знань і вмінь фахівців, здатних успішно вирішувати завдання з виконання програми транспортного обслуговування сільськогосподарських підприємств.

Основне завдання наскрізної програми практичної підготовки полягає в тому, щоб чітко спланувати та регламентувати діяльність студентів і викладачів в цей період навчального процесу, який проводиться на базі практики.

Наскрізна (об'єднуюча) програма містить характеристику основних компонентів усіх видів практик, які будуть проходити студенти під час навчання за спеціальністю 275 «Транспортні технології» і є основою для розробки робочих програм практик кафедрами з урахуванням професійного спрямування та загальних особливостей і специфіки конкретних баз проведення практики.

Залежно від спеціальності в робочих програмах передбачається видача індивідуальних завдань. Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом з практики що містить рекомендації щодо перевірки рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти.

Мета практики - поглиблення і закріплення знань, одержаних при вивченні дисциплін на 1-4 курсі, а також вивчення і надбання практичних навичок організації транспортного процесу, порядку розробки і затвердження технологічних процесів, графіків та технічної документації на підприємстві; стану охорони праці, техніки безпеки та екології; знайомство з підприємством, структурою транспорту, методами організації перевезень, технічними характеристиками транспортних засобів, основними показниками роботи транспорту, вантажно-розвантажувальними засобами, складським господарством тощо.

Використовуючи відповідну теоретичну та практичну підготовку, студенти можуть скласти кваліфікаційні іспити і одержувати робітничу професію (кваліфікацію).

Відповідно до положень наскрізної програми робочі програми практик з кожного окремого виду практики повинні включати:

- завдання і зміст конкретного виду практики, план (порядок) її проходження;
- термін проходження практики;
- перелік баз практики;
- індивідуальні завдання та завдання для самостійної роботи студентів;
- перелік документів, що регламентують направлення студентів на практику;
- перелік документів, які веде студент під час практики і подає на кафедру після закінчення, їхні зразки;
- обов'язки студентів на практиці;
- обов'язки керівників практик від кафедр і баз практики;
- критерії оцінювання;
- рекомендована література.

3. БАЗИ ПРАКТИКИ

Практичне навчання студентів факультету ЕВФ за спеціальністю 275 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» проводиться на базах практики, які відповідають вимогам навчального плану.

У якості баз практик використовуються навчально-виробничі майстерні та лабораторії кафедр університету, полігони, навчально-дослідні поля, базові господарства ЗВО, сільськогосподарські підприємства, науково-виробничі підрозділи університету, фермерські господарства, транспортні підприємства та інші підприємства або установи, які мають необхідне обладнання та висококваліфікованих спеціалістів.

При наявності державних та регіональних замовлень на підготовку фахівців перелік баз практики надають органи, які формували ці замовлення.

Студенти можуть самостійно, з дозволу випускової кафедри, підбирати для себе місце проходження практики.

При підготовці фахівців за договорами з підприємствами, організаціями і установами бази практики передбачаються в цих договорах.

З базами практики відділ працевлаштування та практики університету за сприянням випускової кафедри, що керує практичною підготовкою, завчасно укладає договори на її проведення (за формою з Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України від 8.04.93 № 93), див. Додатки. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами і може визначатися на період конкретного виду практики або на більш тривалий строк.

Особливості проходження практики за кордоном студентів інституту технічного сервісу наведені у розділі 5.

Бази практики в особі їх керівників разом з керівниками практики від університету несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИЧНИМ НАВЧАННЯМ

Загальну організацію, проведення і контроль за якістю практичної підготовки здійснює начальник відділу працевлаштування та практики університету.

Навчально-методичне керівництво практикою покладається на кафедру ТТЛ факультету ЕВФ, а організаційно-технічне - на базу практики.

Обов'язки керівника практики від вищого навчального закладу.

1. Контроль готовності бази практики перед початком практики.
2. Забезпечення проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та інструктаж з техніки безпеки при пересуванні на місце проходження практики, видачу необхідних документів (направлення, щоденник, методичні рекомендації та інші), перелік яких встановлений робочою програмою практики.
3. Ознайомлення студентів з системою звітності про проходження практики, визначену у робочій програмі практики.

4. Контроль забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки на підприємстві.

5. Контроль виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики.

6. Прийом заліку з практики у складі комісії.

7. Представлення письмового звіту завідувачу кафедри про проведення практики студентів із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення.

Керівництво виробничою практикою на підприємстві наказом керівника підприємства покладається на одного із висококваліфікованих спеціалістів. Керівник практики від підприємства здійснює безпосереднє керівництво роботою практикантів, узгоджує з керівництвом підприємства питання розподілу студентів по робочим місцям (відділенням), проводить інструктаж з техніки безпеки безпосередньо на робочих місцях, організовує разом з керівником практики від університету проведення лекцій, бесід і екскурсій.

По закінченні проходження виробничої практики керівник практики від бази практики контролює ведення щоденника практики та дає характеристику студенту з оцінкою його роботи.

Декан факультету ЕВФ контролює роботу кафедр з організації та проведенню навчальних і виробничих практик, розглядає та узгоджує проекти наказів, пов'язаних з проведенням практики, контролює облік та звіт з практики на кафедрах. Результати проходження практики студентів факультету розглядаються на засіданні Вченої Ради факультету ЕВФ.

Студенти при проходженні практики **зобов'язані**:

1. Оформити всі необхідні документи до початку практики.
2. Своєчасно прибути на базу практики.
3. Виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників у повному обсязі.
4. Вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії.
5. Нести відповідальність за виконану роботу.
6. Своєчасно оформити матеріали та одержати залік з практики.

При проведенні навчальних практик навчальна група поділяється на підгрупи з кількістю не менше восьми студентів.

Тривалість робочого дня студентів під час навчальної практики повинна становити 6 академічних годин, а на підприємствах - відповідно до діючого законодавства.

5. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗА КОРДОНОМ

Практика студентів за кордоном - одна з форм проведення практичної підготовки. Проведення практики за кордоном студентів Університету регулюються «Положення про проведення практики студентів аграрних вищих навчальних закладів України за кордоном (затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 15 червня 2005 року N 264).

5.1. Мета і зміст практики за кордоном

Метою практики є сприяння інтеграції національної аграрної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань студентів та вивчення практичного досвіду ведення сільського господарства в країнах з розвиненим аграрним сектором економіки; оволодіння студентами передовими технологіями організації транспортного процесу, порядку розробки і затвердження технологічних процесів, графіків та технічної документації на підприємстві; стану охорони праці, техніки безпеки та екології; структурою транспорту, методами організації перевезень, технічними характеристиками транспортних засобів, основними показниками роботи транспорту, вантажно-розвантажувальними засобами, складським господарством тощо.

Вид, тривалість і терміни проведення практики за кордоном враховують особливості проведення практики студентів відповідно до спеціальності.

Зміст і послідовність практики визначає програма, яка розробляється на кафедрі згідно з ОПП та робочими навчальними планами підготовки фахівця спеціальності 275 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» з урахуванням професійного спрямування.

5.2. Бази практики

Практика за кордоном студентів інституту технічного сервісу проводиться на сільськогосподарських підприємствах зарубіжних країн, з якими встановлено партнерські стосунки у формі угод, контрактів, протоколів про наміри, договорів про співпрацю щодо організації та проведення практики.

5.3. Організація і керівництво практикою

Загальна організація практики за кордоном студентів університету та контроль за її проведенням за рішенням ректора університету здійснюється відповідно до положення про міжнародний відділ університету, який діє відповідно до чинного законодавства України.

До участі у конкурсному відборі на міжнародні програми практичного навчання допускаються студенти II - IV курсів, які відповідають таким вимогам:

- навчаються на денній формі навчання;
- середній бал успішності складає не менше 76;
- володіють англійською або іноземною мовою країни, в якій проходить практика.

Перевагу під час конкурсного відбору мають діти-сироти, діти з багатодітних і малозабезпечених сімей, особи, що мають диплом молодшого спеціаліста або посвідчення про наявність робітничої професії, особи, які постійно проживають у сільській місцевості.

Підставою для участі у конкурсному відборі є заява студента на ім'я декана факультету.

Для проходження конкурсного відбору створюється конкурсна комісія.

Комісія розглядає подані заяви студентів щодо участі у практиці за кордоном та приймає відповідні рішення стосовно формування контингенту для проходження практики;

Комісія встановлює графіки проведення співбесід, тестувань студентів та контролює дотримання законодавства, яке регламентує порядок проходження практики за кордоном.

Секретар конкурсної комісії не менше ніж за три місяці до початку конкурсного відбору інформує студентів про можливість проходження практики за кордоном та надає роз'яснення щодо порядку організації та проведення практики за кордоном.

Особи, які направляються за кордон для проходження практики, затверджується наказом ректора університету.

На практику за кордон допускаються студенти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану. При тривалості практики за кордоном більше одного семестру, студент може залишатися на повторному курсі навчання.

В окремих випадках, за умови успішного навчання та виконання графіка навчального процесу, студенту може встановлюватись індивідуальний графік навчання, або надаватися можливість навчання за дистанційною формою.

Навчально-методичне керівництво практикою здійснюють кафедра ТТЛ факультету ЕВФ.

Студенти, що пройшли конкурсний відбір та отримали відповідні документи від бази практики за кордоном зобов'язані до початку практики одержати від координатора практики від університету консультації, щодо оформлення всіх необхідних документів. Після прибуття за місцем проходження практики особисто доповісти керівнику практики від університету про початок проходження практики. Під час проходження практики студент зобов'язаний у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівника

практики.

5.4. Підбиття підсумків практики за кордоном

Після закінчення терміну проходження практики студенти складають звіт встановленого зразка, в якому звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма та порядок звітності студента за практику визначаються кафедрою.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Термін проведення – I та II семестр, з відривом від навчання

Тривалість – 6 кр./6 тижнів.

Форма контролю - залік

Метою практики є - поглиблення і закріплення знань, одержаних при вивченні дисциплін на 1 курсі, а також для придбання початкових знань з дисциплін, які будуть вивчатися студентами на 2 курсі навчання.

Завдання практики - вивчення і надбання практичних навичок організації транспортного процесу, графіків та технічної документації на підприємстві; стану охорони праці, техніки безпеки та екології; знайомство з підприємством, структурою транспорту, методами організації перевезень, технічними характеристиками транспортних засобів, основними показниками роботи транспорту, вантажно-розвантажувальними засобами, складським господарством тощо.

знати:

- загальну характеристику автотранспортних підприємств по обслуговуванню АПК;
- загальні відомості про виробничий процес агропромислових підприємств;
- особливості роботи транспорту агропромислових підприємств;
- спеціалізацію та основи виробничого процесу підприємств транспорту для організації перевезень вантажів;
- питання взаємодії основного виробництва і транспорту;
- організаційну структуру та структуру управління транспортного підприємства або транспортного підрозділу агропромислового підприємства;
- рівень технічного оснащення робочого парку усіх видів транспорту агропідприємства;
- технічне оснащення ремонтної бази транспортного агропідприємства (підрозділу).
- правила техніки безпеки та охорони праці;

вміти:

- розробляти схеми технологічного процесу транспортного обслуговування агровиробництва;
- розробляти графіки роботи транспорту
- розробляти заходи з охорони праці і захисту навколишнього середовища на агропідприємстві;
-

База практики:

- аграрні підприємства, які мають транспортні підрозділи;
- транспортні підприємства.

План проведення навчальної практики

№ п/п	Зміст практики	Днів
1	Прибуття до місця проходження практики. Оформлення прибуття. Поселення. Інструктаж по ОП та ТБ. Розміщення по підрозділах. Уточнення індивідуальних завдань по практиці. Вивчення посадових обов'язків спеціалістів. Вивчення питань ОП та ТБ на робочому місці.	2
2	<ul style="list-style-type: none">- Ознайомлення з організаційною структурою транспортного підприємства або транспортного підрозділу;- загальні відомості про виробничий процес агропідприємства;- відомості про с/г вантажі;- рівень технічного оснащення робочого парку усіх видів транспорту агропідприємства, а також ремонтною базою.	6
3	<ul style="list-style-type: none">- Робота в відділі планування транспортного обслуговування. Ознайомлення з: <ul style="list-style-type: none">- схема технологічного процесу агровиробництва;- специфікою агровиробництва і вантажних перевезень;- особливості роботи транспорту.	10
4	Робота в диспетчерському відділі. Ознайомлення з: <ul style="list-style-type: none">-режимами і графіками роботи транспорту;- характеристиками транспортних засобів агропідприємства;- організація перевізного процесу агропідприємства;- послідовність виконання вантажних операцій;	10
9	Оформлення звіту та щоденника.	2
Разом		30

Звітність про проходження практики

В результаті проходження навчальної практики студенти оформляють роботу і складають звіт. До звіту додають фото та відеоматеріали.

Звіт з практики повинен бути оформлений згідно стандарту університету і містити такі структурні частини:

- титульний лист;
- завдання на практику;
- реферат;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- індивідуальне завдання;
- висновки;
- перелік посилань;
- додатки (при необхідності)

До звіту надається характеристика від виробництва.

Титульний лист повинен бути підписаний керівником з агропідприємства (з печаткою) і керівником від кафедри.

Текст звіту оформляється на аркушах паперу форматом А4. Текстова частина звіту повинна супроводжуватись схемами та графіками. Структура звіту повинна відповідати тематиці індивідуального завдання на практику.

Звіт з практики перевіряється керівником практики. При виконанні програми практики керівник підписує звіт і студент захищає його перед комісією, яка складається не менше чим з двох викладачів. За результатами захисту студенту виставляється оцінка в залікову книжку і екзаменаційну відомість.

Студент, який не виконав програму практики і не захистив своєчасно звіт з практики, не вважається переведеним на другий курс.

Основна частина звіту з практики на агропідприємстві та підприємстві вантажного автотранспорту може містити такі питання:

- характеристика агропідприємства;
- загальні відомості про виробничий процес агропідприємства;
- загальна характеристика вантажів і вантажопотоків;
- структура управління транспортним підрозділом агропідприємства;
- технічна характеристика транспортних засобів;
- характеристика шляхів сполучення агропідприємства;
- характеристика складського господарства агропідприємства;
- характеристика вантажних потоків агропідприємства та засобів вантажопереробки;
- заходи з охорони праці та навколишнього середовища.

Основна частина звіту з практики на підприємстві пасажирського автотранспорту може містити такі питання:

- характеристика агропідприємства, його місцезнаходження, історія виникнення;
- загальна характеристика виробничого процесу агропідприємства;
- структура управління транспортним агропідприємством;
- техніко-експлуатаційна характеристика парку рухомого складу (типи, кількість, технічні характеристики);
- організація утримання, технічного обслуговування і ремонту рухомого складу;
- структура управління агропідприємством пасажирського транспорту;
- характеристика маршрутної мережі агропідприємства;

- характеристика пасажиропотоків агропідприємства та умови перевезення пасажирів;
- заходи з охорони праці та навколишнього середовища.

Керівник практики складає письмовий звіт про виконання програми практики.

7. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ (ТЕХНОЛОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Термін проведення – III-IV семестр

Тривалість – 6 кр./6 тижнів.

Форма контролю – залік

Мета практики: поглиблення і закріплення знань, одержаних при вивченні дисциплін на 2 курсі, а також вивчення виробничої господарської діяльності агропідприємства, придбання навиків з організації транспортного процесу перевезення вантажів і пасажирів, технічній підготовці рухомого складу для здійснення перевезень, а також утриманню та експлуатації засобів вантажопереробки та зберігання вантажів.

Завдання практики є:

- організації перевезень вантажів (пасажирів);
- управління перевезеннями вантажів (пасажирів);
- вивчення питань взаємодії основного виробництва і транспорту;
- аналіз методів організації перевезень даного підприємства і перевізного комплексу промислового району;
- вивчення і аналіз застосування комп'ютерної техніки в управлінні перевезеннями і обліку результатів, впровадження АСУ на транспорті.

Бази і організація проведення практики

Виробничу (технологічну) практику студенти проходять на підприємствах (базах практики), що надають транспортні послуги аграрним підприємствам.

Керівництво виробничою (технологічною) практикою від університету здійснюється викладачами кафедри транспортних технологій і логістики, призначеними наказом ректора. Керівник від підприємства призначається його директором з досвідчених спеціалістів, що добре володіють як проблемами підприємства в цілому, так і окремих підрозділів. Керівники практики забезпечують проведення всіх організаційних заходів, необхідних для успішного проходження практики, відповідно до програми практики - розподіл студентів по робочим місцям.

Практика проводиться групами під керівництвом відповідальної особи. Місце проведення практики визначається підписаними договорами з підприємствами.

Студенти під час практики ведуть щоденник, в якому записують зміст виконаної роботи, а також складають звіт з проходження виробничої

(технологічної) практики і захищають його в установленому порядку.

План проведення виробничої (технологічної) практики і розподіл годин

№ п/п	Зміст практики	Днів
1	Ознайомлення з тематичним планом та методикою оцінювання технологічної практики. Проходження інструктажу з техніки безпеки. Ознайомлення з структурними підрозділами підприємства.	2
2	<p>Характеристика агропідприємства або ділянки з точки зору вантажних перевезень.</p> <p>Вид агропідприємства, зв'язок вантажопотоків з виробництвом, вид зовнішнього та внутрішнього транспорту та ін.</p> <p>Вид, характеристика та класифікація основних вантажів, що перероблюються в агропідприємстві.</p> <p>Характеристика пунктів відправлення та приймання вантажів.</p> <p>Вид та характеристика транспортних засобів для перевезення вантажів.</p> <p>Умови накопичення та зберігання вантажів.</p> <p>Технологія та організація існуючої системи зовнішніх та внутрішніх перевезень в агропідприємстві.</p> <p>Характеристика парку транспортних засобів.</p> <p>Характеристика технічних засобів вантажопереробки на вантажних терміналах.</p>	10
3	<p>Оперативне планування роботи, диспетчерське керівництво маневровою і вантажною роботою транспортного підрозділу, виконання графіків перевезень, графіків диспетчерського керівництва оперативною роботою транспорту.</p> <p>Робота технічного відділу транспортного підрозділу.</p> <p>Порядок замовлення і придбання обладнання, рухомого складу, засобів механізації і автоматизації виробничих процесів, планування і обліку технічного обслуговування та експлуатаційного ремонту рухомого складу.</p>	10
4	<p>Порядок розробки технологічних нормативів і норм часу на окремі операції.</p> <p>Технічні засоби управління виробництвом застосування комп'ютерної техніки і АСУ.</p> <p>Питання планування і управління транспортним процесом;</p> <p>Резерви підвищення ефективності і якості</p>	8

	перевезень, систему морального і матеріального стимулювання, підвищення продуктивності праці виробників транспорту.	
Разом		30

Звітність про проходження практики

В результаті проходження виробничої (технологічної) практики студенти оформляють роботу і складають звіт. До звіту додають фото та відеоматеріали.

Звіт з практики повинен бути оформлений згідно стандарту університету і містити такі структурні частини:

- титульний лист;
- завдання на практику;
- реферат;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- індивідуальне завдання;
- висновки;
- перелік посилань;
- додатки (при необхідності)

До звіту надається характеристика від виробництва.

Титульний лист повинен бути підписаний керівником з транспортного підприємства (з печаткою) і керівником від кафедри.

Текст звіту оформляється на аркушах паперу форматом А4. Таблиці, схеми, рисунки виконуються олівцем або на комп'ютері.

До звіту надається характеристика від підприємства.

Основна частина звіту з практики на підприємстві вантажного автотранспорту може містити такі питання:

- характеристика підприємства;
- характеристика продукції, яка випускається агропідприємством;
- характеристика транспортного обслуговування агропідприємства;
- технічна характеристика транспортних засобів;
- характеристика складського господарства агропідприємства.
- транспортна характеристика перероблюваних вантажів;
- організація збуту продукції агропідприємства.
- організація поставок на агропідприємство сировини й матеріалів;
- характеристика вантажопотоків сировини й готової продукції;
- організація зберігання сировини та підготовка її до споживання в основному виробництві;

- організація зберігання готової продукції й підготовка її до відвантаження.

Основна частина звіту з практики на підприємстві пасажирського автотранспорту може містити такі питання:

- характеристика підприємства, його місцезнаходження, історія виникнення;
- техніко-експлуатаційна характеристика парку рухомого складу (типи,

кількість, технічні характеристики);

- організація утримання, технічного обслуговування і ремонту рухомого складу;
- структура управління підприємством пасажирського транспорту;
- структура й функції відділу експлуатації;
- організація випуску рухомого складу на лінію та контроль за його роботою;
- організація документообігу на міських пасажирських перевезеннях;
- характеристика маршрутної сітки підприємства;
- перелік, схеми характеристика маршрутів, що обслуговує підприємство;
- техніко-експлуатаційні показники маршрутів (довжина, тривалість рейсу та оборотного рейсу, закріплений рухомий склад, розклад руху на маршрутах);
- характеристика пасажиропотоків підприємства та умови перевезення пасажирів;
- методика розрахунку добових обсягів перевезень пасажирів;
- планування виходу пасажирського автотранспорту на маршрути;
- форми організації роботи водіїв та кондукторів;
- техніко-економічні показники діяльності пасажирського автотранспортного підприємства.

8. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Термін проведення – V-VI семестр

Тривалість – 6 кр./6 тижнів.

Форма контролю – залік

Мета практики

- удосконалення та поглиблення знань і навичок із спеціальності;
- перевірка самостійної роботи майбутнього спеціаліста в умовах конкретного виробництва;
- набуття навичок організаційної роботи при виконанні конкретних виробничих планів і завдань транспортних підприємств АПВ;
- вивчення досвіду організації диспетчерської служби і набуття навичок транспортного обслуговування аграрних підприємств;
- вивчення організаційно-економічних основ транспортних підприємств, поглиблення економічних знань з планування, оперативного керівництва, обліку й аналізу ефективності використання вантажних транспортних засобів.

Завдання практики

Під час проходження виробничої практики студент повинен вивчити:

- оперативне планування роботи, диспетчерське керівництво маневровою і вантажною роботою транспортного підрозділу, виконання графіків перевезень, графіків диспетчерського керівництва оперативною роботою транспорту;

- роботу технічного відділу транспортного підрозділу;
- порядок замовлення і придбання обладнання, рухомого складу, засобів механізації і автоматизації виробничих процесів, планування і обліку технічного обслуговування та експлуатаційного ремонту рухомого складу;
- порядок розробки технологічних нормативів і норм часу на окремі операції;
- технічні засоби управління виробництвом застосування комп'ютерної техніки і АСУ;
- питання планування і управління транспортним процесом;
- резерви підвищення ефективності і якості перевезень, систему морального і матеріального стимулювання, підвищення продуктивності праці виробників транспорту.

Під час практики, в залежності від того, на якому підприємстві студент знаходиться, необхідно досліджувати такі питання.

При проходженні практики на агропромисловому підприємстві:

- характеристика агропідприємства або ділянки з точки зору вантажних перевезень;
- вид агропідприємства, зв'язок вантажопотоків з виробництвом, вид зовнішнього та внутрішнього транспорту та ін.;
- вид, характеристика та класифікація основних вантажів, що перероблюються в агропідприємстві;
- характеристика пунктів відправлення та приймання вантажів;
- вид та характеристика транспортних засобів для перевезення вантажів;
- умови накопичення та зберігання вантажів;
- технологія та організація існуючої системи зовнішніх та внутрішніх перевезень в агропідприємстві;
- характеристика парку транспортних засобів;
- характеристика технічних засобів вантажопереробки на вантажних терміналах.

При проходженні практики в пасажирському автотранспортному підприємстві:

- організаційна структура підприємства в цілому;
- структура та функції відділу експлуатації;
- технічна база та умови проведення технічного обслуговування та ремонту рухомого складу для організації перевезень;
- техніко-експлуатаційна характеристика парку рухомого складу для організації пасажирських перевезень;
- характеристика маршрутної сітки підприємства;
- документообіг при пасажирських перевезеннях;
- розрахунок добових обсягів перевезень та планування виходу автобусів на лінію;
- технологія та організація роботи автобусів на лінії.

При проходженні практики в вантажному автотранспортному підприємстві:

- організаційна структура підприємства в цілому;
- структура та функції відділу експлуатації;
- технічна база та умови проведення технічного обслуговування та ремонту

рухомого складу для організації перевезень;

- техніко-експлуатаційна характеристика парку рухомого складу для організації вантажних перевезень;

- характеристика пунктів відправлення та пунктів призначення вантажів;

- документообіг при вантажних перевезеннях;

- характеристика та визначення розмірів вантажопотоків, умови та особливості перевезень для даного автотранспортного підприємства;

- розрахунок добових обсягів перевезень та планування виходу автомобілів на лінію;

- технологія та організація роботи автомобілів на маршрутах.

Бази практики

Відповідно до підписаних договорів з підприємствами.

Практика проводиться в колективних, фермерських та орендних господарствах, науково-виробничих об'єднаннях, транспортних підприємствах, автотранспортних підприємствах по обслуговуванню пасажирів.

План проведення виробничої практики

№ п/п	Зміст практики	Днів
1	Прибуття до місця проходження практики. Оформлення прибуття. Поселення. Інструктаж по ОП та ТБ. Розміщення по підрозділах. Уточнення індивідуальних завдань по практиці. Вивчення посадових обов'язків спеціалістів. Вивчення питань ОП та ТБ на робочому місці. Ознайомлення з господарством, його фінансовою і господарською діяльністю.	2
2	Робота в структурному підрозділі логістики. Задачею роботи є <ul style="list-style-type: none">- характеристика продукції, яка випускається агропідприємством;- характеристика транспортного обслуговування агропідприємства;- технічна характеристика транспортних засобів;- характеристика складського господарства агропідприємства.- транспортна характеристика перероблених вантажів;- організація збуту продукції агропідприємства.- організація поставок на агропідприємство сировини й матеріалів;- характеристика вантажопотоків сировини й готової продукції; При проходженні практики на підприємстві пасажирського автотранспорту: <ul style="list-style-type: none">- характеристика підприємства, його місцезнаходження, історія виникнення;- техніко-експлуатаційна характеристика парку рухомого складу (типи, кількість, технічні характеристики);- організація утримання, технічного обслуговування і ремонту рухомого складу;- структура управління підприємством пасажирського	8

	<p>транспорту;</p> <ul style="list-style-type: none"> - структура й функції відділу експлуатації; - організація випуску рухомого складу на лінію та контроль за його роботою; - організація документообігу на міських пасажирських перевезеннях; - характеристика маршрутної сітки підприємства; - перелік, схеми характеристика маршрутів, що обслуговує підприємство; - техніко-експлуатаційні показники маршрутів (довжина, тривалість рейсу та оборотного рейсу, закріплений рухомий склад, розклад руху на маршрутах); - характеристика пасажиропотоків підприємства та умови перевезення пасажирів; - методика розрахунку добових обсягів перевезень пасажирів; - планування виходу пасажирського автотранспорту на маршрути; - форми організації роботи водіїв та кондукторів; - техніко-економічні показники діяльності пасажирського автотранспортного підприємства. 	
3	<p>Робота стажером під керівництвом логіста з організації перевезень. Участь у розробленні та впровадженні нормативів для оперативного планування вантажних перевезень. Контроль руху вантажних потоків, додержання встановлених норм заділів і календарних випереджень у роботі транспортних підрозділів. Набуття навичок аналізу роботи транспортних підрозділів і дільниць, пошук можливості скорочення циклу вантажних перевезень, виявлення виробничих резервів, розробка пропозиції щодо їх використання.</p>	9
4	<p>Робота стажером під керівництвом інженера з організації перевезень. Ознайомлення з розробкою та впровадженням технічно обґрунтованих норми трудових витрат стосовно конкретних виробничо-технічних умов по різних видах робіт на основі використання міжгалузевих, галузевих та інших прогресивних нормативів з праці. Набуття навичок здійснення з використанням засобів обчислювальної техніки, комунікацій та зв'язку підготовки транспортного обслуговування, контролю за забезпеченням виробництва комплектуючими матеріалами, інструментом, оформлення необхідної технічної документації; розробки місячної виробничої програми та змінно-добового завдання на закріпленій дільниці роботи.</p>	10
5	<p>Оформлення звіту та щоденника.</p>	1
Разом		30

Індивідуальні завдання

З метою набуття студентами певних практичних навиків, керівник практики від кафедри видає їм персональні завдання для самостійного виконання виробничих, наукових або організаційних питань.

Виконання індивідуального завдання активізує діяльність студентів, розширює їх кругозір, підвищує ініціативність і самостійність практикантів. Зміст індивідуальних завдань може конкретизуватися під час проходження практики.

Матеріали, одержані студентами при виконанні індивідуальних завдань, можуть бути використані при виконанні комплексних розрахункових завдань, підготовки доповіді на конференцію, наукової статті або інших цілей.

Звітність про проходження практики

Звіт з практики повинен бути оформлений згідно стандарту університету і містити такі структурні частини:

- титульний лист;
- завдання на практику;
- реферат;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- індивідуальне завдання;
- висновки;
- перелік посилань;
- додатки (при необхідності)

До звіту надається характеристика від виробництва.

Титульний лист повинен бути підписаний керівником з агропідприємства (з печаткою) і керівником від кафедри.

Текст звіту оформляється на аркушах паперу форматом А4. Таблиці, схеми, рисунки виконуються олівцем або на комп'ютері.

До звіту надається характеристика від виробництва.

Основна частина звіту з практики на агропідприємстві та підприємстві вантажного автотранспорту може містити такі питання:

- характеристика агропідприємства;
- характеристика продукції, яка випускається агропідприємством;
- характеристика транспортного обслуговування агропідприємства;
- технічна характеристика транспортних засобів;
- характеристика складського господарства агропідприємства.
- транспортна характеристика перероблених вантажів;
- організація збуту продукції агропідприємства.
- організація поставок на агропідприємство сировини й матеріалів;
- характеристика вантажопотоків сировини й готової продукції;
- організація зберігання сировини та підготовка її до споживання в

основному виробництві;

- організація зберігання готової продукції й підготовка її до відвантаження.

Основна частина звіту з практики на підприємстві пасажирського автотранспорту може містити такі питання:

- характеристика агропідприємства, його місцезнаходження, історія виникнення;

- техніко-експлуатаційна характеристика парку рухомого складу (типи, кількість, технічні характеристики);

- організація утримання, технічного обслуговування і ремонту рухомого складу;

- структура управління підприємством пасажирського транспорту;

- структура й функції відділу експлуатації;

- організація випуску рухомого складу на лінію та контроль за його роботою;

- організація документообігу на міських пасажирських перевезеннях;

- характеристика маршрутної сітки підприємства;

- перелік, схеми характеристика маршрутів, що обслуговує підприємство;

- техніко-експлуатаційні показники маршрутів (довжина, тривалість рейсу та оборотного рейсу, закріплені рухомий склад, розклад руху на маршрутах);

- характеристика пасажиропотоків підприємства та умови перевезення пасажирів;

- методика розрахунку добових обсягів перевезень пасажирів;

- планування виходу пасажирського автотранспорту на маршрути;

- форми організації роботи водіїв та кондукторів;

- техніко-економічні показники діяльності пасажирського автотранспортного підприємства.

9. ЗМІСТ ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ

Термін проведення – VII семестр

Тривалість – 3 кр./3 тижні.

Форма контролю – залік

Мета практики

- удосконалення та поглиблення знань і навичок із спеціальності;
- перевірка самостійної роботи майбутнього спеціаліста в умовах конкретного виробництва;
- набуття навичок організаційної роботи при виконанні конкретних виробничих планів і завдань транспортних підприємств АПВ;
- вивчення досвіду організації диспетчерської служби і набуття навичок транспортного обслуговування аграрних підприємств;
- вивчення організаційно-економічних основ транспортних підприємств, поглиблення економічних знань з планування, оперативного керівництва,

обліку й аналізу ефективності використання вантажних транспортних засобів.

Завдання практики

Під час проходження передатестаційної практики студент повинен вивчити:

- оперативне планування роботи, диспетчерське керівництво маневровою і вантажною роботою транспортного підрозділу, виконання графіків перевезень, графіків диспетчерського керівництва оперативною роботою транспорту;
- роботу технічного відділу транспортного підрозділу;
- порядок замовлення і придбання обладнання, рухомого складу, засобів механізації і автоматизації виробничих процесів, планування і обліку технічного обслуговування та експлуатаційного ремонту рухомого складу;
- порядок розробки технологічних нормативів і норм часу на окремі операції;
- технічні засоби управління виробництвом застосування комп'ютерної техніки і АСУ;
- питання планування і управління транспортним процесом;
- резерви підвищення ефективності і якості перевезень, систему морального і матеріального стимулювання, підвищення продуктивності праці виробників транспорту.

Бази практики

Відповідно до підписаних договорів з підприємствами.

Практика проводиться в колективних, фермерських та орендних господарствах, науково-виробничих об'єднаннях, транспортних підприємствах, автотранспортних підприємствах по обслуговуванню пасажирів.

План проведення виробничої практики

№ п/п	Зміст практики	Днів
1	Прибуття до місця проходження практики. Оформлення прибуття. Поселення. Інструктаж по ОП та ТБ. Розміщення по підрозділах. Уточнення індивідуальних завдань по практиці. Вивчення посадових обов'язків спеціалістів. Вивчення питань ОП та ТБ на робочому місці. Ознайомлення з господарством, його фінансовою і господарською діяльністю.	1
2	Робота в структурному підрозділі логістики. Задачею роботи є <ul style="list-style-type: none">- характеристика продукції, яка випускається агропідприємством;- характеристика транспортного обслуговування агропідприємства;- технічна характеристика транспортних засобів;- характеристика складського господарства агропідприємства.- транспортна характеристика перероблених вантажів;- організація збуту продукції агропідприємства.	4

	<ul style="list-style-type: none"> - організація поставок на агропідприємство сировини й матеріалів; - характеристика вантажопотоків сировини й готової продукції; . При проходженні практики на підприємстві пасажирського автотранспорту: <ul style="list-style-type: none"> - характеристика підприємства, його місцезнаходження, історія виникнення; - техніко-експлуатаційна характеристика парку рухомого складу (типи, кількість, технічні характеристики); - організація утримання, технічного обслуговування і ремонту рухомого складу; - структура управління підприємством пасажирського транспорту; - структура й функції відділу експлуатації; - організація випуску рухомого складу на лінію та контроль за його роботою; - організація документообігу на міських пасажирських перевезеннях; - характеристика маршрутної сітки підприємства; - перелік, схеми характеристика маршрутів, що обслуговує підприємство; - техніко-експлуатаційні показники маршрутів (довжина, тривалість рейсу та оборотного рейсу, закріплений рухомий склад, розклад руху на маршрутах); - характеристика пасажиропотоків підприємства та умови перевезення пасажирів; - методика розрахунку добових обсягів перевезень пасажирів; - планування виходу пасажирського автотранспорту на маршрути; - форми організації роботи водіїв та кондукторів; - техніко-економічні показники діяльності пасажирського автотранспортного підприємства. 	
3	<p>Робота стажером під керівництвом логіста з організації перевезень. Участь у розробленні та впровадженні нормативів для оперативного планування вантажних перевезень. Контроль руху вантажних потоків, додержання встановлених норм заділів і календарних випереджень у роботі транспортних підрозділів. Набуття навичок аналізу роботи транспортних підрозділів і дільниць, пошук можливості скорочення циклу вантажних перевезень, виявлення виробничих резервів, розробка пропозиції щодо їх використання.</p>	4
4	<p>Робота стажером під керівництвом інженера з організації перевезень. Ознайомлення з розробкою та впровадженням технічно обґрунтованих норми трудових витрат стосовно</p>	5

	конкретних виробничо-технічних умов по різних видах робіт на основі використання міжгалузевих, галузевих та інших прогресивних нормативів з праці. Набуття навичок здійснення з використанням засобів обчислювальної техніки, комунікацій та зв'язку підготовки транспортного обслуговування, контролю за забезпеченням виробництва комплектуючими матеріалами, інструментом, оформлення необхідної технічної документації; розробки місячної виробничої програми та змінно-добового завдання на закріпленій ділянці роботи.	
5	Оформлення звіту та щоденника.	1
Разом		15

Індивідуальні завдання

З метою набуття студентами певних практичних навиків, керівник практики від кафедри видає їм персональні завдання для самостійного виконання виробничих, наукових або організаційних питань з урахуванням теми бакалаврської роботи.

Зміст індивідуальних завдань може конкретизуватися під час проходження практики.

Матеріали, одержані студентами при виконанні індивідуальних завдань, можуть бути використані при виконанні бакалаврської роботи.

Звітність про проходження практики

Звіт з практики повинен бути оформлений згідно стандарту університету і містити такі структурні частини:

- титульний лист;
- завдання на практику;
- реферат;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- індивідуальне завдання;
- висновки;
- перелік посилань;
- додатки (при необхідності)

До звіту надається характеристика від виробництва.

Титульний лист повинен бути підписаний керівником з агропідприємства (з печаткою) і керівником від кафедри.

Текст звіту оформляється на аркушах паперу форматом А4. Таблиці, схеми, рисунки виконуються олівцем або на комп'ютері.

До звіту надається характеристика від виробництва.

Основна частина звіту з практики на агропідприємстві та підприємстві вантажного автотранспорту може містити такі питання:

- характеристика агропідприємства;

- характеристика продукції, яка випускається агропідприємством;
 - характеристика транспортного обслуговування агропідприємства;
 - технічна характеристика транспортних засобів;
 - характеристика складського господарства агропідприємства.
 - транспортна характеристика перероблених вантажів;
 - організація збуту продукції агропідприємства.
 - організація поставок на агропідприємство сировини й матеріалів;
 - характеристика вантажопотоків сировини й готової продукції;
 - організація зберігання сировини та підготовка її до споживання в основному виробництві;
 - організація зберігання готової продукції й підготовка її до відвантаження.
- Основна частина звіту з практики на підприємстві пасажирського автотранспорту може містити такі питання:
- характеристика агропідприємства, його місцезнаходження, історія виникнення;
 - техніко-експлуатаційна характеристика парку рухомого складу (типи, кількість, технічні характеристики);
 - організація утримання, технічного обслуговування і ремонту рухомого складу;
 - структура управління підприємством пасажирського транспорту;
 - структура й функції відділу експлуатації;
 - організація випуску рухомого складу на лінію та контроль за його роботою;
 - організація документообігу на міських пасажирських перевезеннях;
 - характеристика маршрутної сітки підприємства;
 - перелік, схеми характеристика маршрутів, що обслуговує підприємство;
 - техніко-експлуатаційні показники маршрутів (довжина, тривалість рейсу та оборотного рейсу, закріпленій рухомий склад, розклад руху на маршрутах);
 - характеристика пасажиропотоків підприємства та умови перевезення пасажирів;
 - методика розрахунку добових обсягів перевезень пасажирів;
 - планування виходу пасажирського автотранспорту на маршрути;
 - форми організації роботи водіїв та кондукторів;
 - техніко-економічні показники діяльності пасажирського автотранспортного підприємства.

10. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Загальна форма звітності студента про практику – це подання звітної документації (письмового звіту, характеристики, щоденника і ін.) потім керівнику практики від кафедри.

Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика та інше), подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та

індивідуального завдання, мати розділи з питання охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інші. Форма звіту визначається робочою програмою практики.

Кожний студент зобов'язаний регулярно вести щоденник практики, пред'являти його керівнику практики від підприємства і кафедри для контролю заповнення та на підпис. У щоденник записують послідовність виконання індивідуального завдання, місце роботи, її характер і обсяг, методи її виконання та інші відомості.

По закінченні проходження виробничої практики керівник практики від підприємства подає на кафедру характеристику з оцінкою роботи студента за період практики.

Звіт з усіх видів практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) в комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники практики від кафедри і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедри, які викладали практикантам спеціальні дисципліни. Комісія приймає залік у студентів на кафедрі протягом перших десяти днів семестру, який починається після практики. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

Оцінка студента за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатом підсумкового контролю.

Оцінювання студента відбувається за відповідною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенту, який не виконав програми практики за поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених у положенні про організацію навчального процесу в університеті. Студент, який отримав незадовільну оцінку з практики в комісії, відраховується з вищого навчального закладу.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підбиваються на засіданні Вченої Ради факультету.

ДОДАТКИ

Обов'язки керівника практики від підприємства

Бази практик в особі їх перших керівників разом з університетом несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Від бази практики для безпосереднього керівництва практикою призначаються висококваліфіковані фахівці, які зобов'язані:

- забезпечити проведення обов'язкового інструктажу з охорони праці й техніки безпеки і створити студентам умови безпечної праці на кожному робочому місці;

- створити всі умови, необхідні для виконання студентами програми практики та індивідуальних завдань;

- не допускати використання студентів для виконання робіт, не передбачених програмою практики;

- надавати в межах своїх повноважень студентам і керівникам практики від навчальних закладів можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотекою, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики й індивідуальних завдань;

- підготувати відгук на кожного студента-практиканта за результатами проходження ним практики; перевірити та затвердити його звіт-презентацію. У відгуку відображаються результати виконання студентом програми практики та індивідуальних завдань, виявлені ним знання, уміння та організаторські здібності, участь у виконанні конкретних робіт, у тому числі в розробці об'єктів інтелектуальної власності, якість підготовленого звіту й виставлена підсумкова оцінка за практику.

Обов'язки студентів

Практика студентів є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів (бакалавр, магістр) в університеті і проводиться на оснащених відповідним чином базах університету, а також підприємств, організацій та установ різних галузей агропромислового та транспортного комплексу.

Практика є обов'язковим компонентом змісту навчання, її мета і зміст мають відповідати державним стандартам освіти.

Студенти університету зобов'язані:

- до початку практики ознайомитися з її програмою, пройти на кафедрі під розпис інструктаж про порядок її проходження та з техніки безпеки й попередження нещасних випадків, одержати від керівника практики від університету всі необхідні документи;

- одержати консультації з усіх питань організації і проведення практики;

- прибути на базу практики точно в строк, встановлений наказом ректора;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

- систематично вести щоденник практики, один раз на тиждень давати його на перевірку керівнику практики від бази практики; індивідуальне завдання

виконувати впродовж всієї практики і по закінченні оформити разом із звітом в останні дні практики; звіт повинен мати систематичний виклад вивчених і виконаних робіт із схемами, кресленням і ескізами (в повній відповідності з програмою практики).

Основу змісту звіту повинні скласти особисті спостереження, критичний аналіз, співставлення й оцінка діючих технічних засобів, процесів організації праці, а також особисті раціоналізаторські запропонування, висновки.

Щоденник і звіт оформляються повністю на місці практики і там же подається для висновків і одержання характеристики керівнику від бази практики. Характеристика оформляється у відповідному порядку з підписами, печаткою і проставленою датою.

Звіт повинен мати титульний аркуш та змістовну частину. Змістова частина має складатися з таких розділів:

1. Характеристика бази практики.
2. Зміст та результати виконаних робіт.
 - 2.1. Роботи за планом-графіком практики.
 - 2.2. Індивідуальні завдання.
3. Зміст навчальних занять та екскурсій.
4. Висновки та пропозиції.

Змістова частина повинна містити відомості про результати виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуальних завдань.

Мають бути стисло та конкретно описані роботи, особисто виконані студентом під час практики. Не допускається дослівне переписування матеріалів бази практики (історії бази, технічних описів тощо), а також цитування літературних джерел.

Звіт має бути оформлений на аркушах стандартного формату з наскрізною нумерацією з обов'язковим врахування стандартів.

Звіт з практики перевіряється та затверджується її керівниками від бази практики та навчального закладу, доповнюється відгуком керівника від бази практики і повертається студентові для підготовки до захисту.

Звіт з практики захищається студентом (з диференційною оцінкою) у комісії, призначеною директором інституту.

Комісія приймає залік у студентів на кафедрі протягом перших десяти днів семестру, який починається після практики. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, підтверджених документально, може бути надано право її повторного проходження за індивідуальним графіком.

Студента, який не виконав програму практики без поважних причин або за підсумками її повторного проходження отримав в комісії незадовільну оцінку, відраховують з університету.

Обов'язки керівника практики від університету

Практика студентів є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів (бакалавр, магістр) в університеті і

проводиться на оснащених відповідним чином базах університету, а також підприємств, організацій та установ різних галузей агропромислового та транспортного комплексу.

Практика є обов'язковим компонентом змісту навчання, її мета і зміст мають відповідати державним стандартам освіти.

До керівництва практикою студентів залучається досвідчені викладачі кафедр, які брали безпосередню участь у навчальному процесі, з дисципліни по яких проводиться практика.

Керівник практики від навчального закладу зобов'язаний:

- ознайомитися з програмою, вивчити необхідну навчально-методичну документацію та отримати від завідувача кафедри вказівки щодо проведення практики;
- ознайомитися зі студентами-практикантами;
- проконтролювати підготовленість бази практики та вжити, за необхідності, потрібні заходи щодо її підготовки;
- здійснити всі організаційні заходи перед від'їздом студентів на практику (ознайомити студентів з програмою практики, провести під розпис інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки і попередження нещасних випадків, встановити час і місце збору студентів при виїзді та час прибуття на базу практики, видати студентам необхідні документи (направлення, робочу програму виробничої практики, індивідуальні завдання, методичні рекомендації, тему доповіді на конференції за результатами практики, щоденник тощо) залежно від виду практики);
- проінформувати студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі: подання письмового звіту, оформлення виконання індивідуальних завдань, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- ознайомити керівника від бази практики з програмою практики й узгодити графік її проходження;
- на базі практики представити студентів та керівника практики від бази практики і взяти участь у проведенні інструктажу з охорони праці і техніки безпеки:
 - у тісному контакті з керівництвом від бази практики забезпечити високу якість її проведення згідно з програмою;
 - контролювати забезпечення нормативних умов праці й побуту студентів, систематично інформувати кафедру про хід практики;
 - контролювати виконання студентами правил внутрішнього розпорядку бази практики, вести, або організовувати ведення табеля її відвідування студентами;
 - надавати студентам необхідні консультації з питань проходження практики та оформлення звіту;
 - взяти участь у роботі комісії, призначеної завідувачем відповідної кафедри з проведення захисту звітів з практики студентів;
 - подати завідувачу кафедри письмовий звіт про результати практики із зауваженнями та пропозиціями, щодо поліпшення її організації і проведення, який має зберігатись на кафедрі протягом трьох років.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

29 березня 2012 року № 384

(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України

від 05 червня 2013 року № 683)

Ф-КФ-31-4

ДОГОВІР № _____
про проведення практики студентів
закладу вищої освіти

Місто Харків « _____ » _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, Державний біотехнологічний університет
(повне найменування навчального закладу)

(далі – навчальний заклад ДБТУ) в особі виконуючого обов'язки ректора Кудряшова Андрія Ігоровича

(посада, прізвище та ініціали)

діючого на підставі Статуту

(статут або доручення)

і, з другої сторони, ТОВ АГРО-НОВА

– (назва підприємства, організації, установи тощо)

(надалі – база практики) в

особі _____ директора _____

(посада)

_____ Ларіна Федора Митрофановича _____, діючого на підставі
(прізвище, ініціали)

_____ Статуту _____ (да
лі – сторони),

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою договір:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Термін практики (початок - кінець)
	275 Транспортні технології				05 лютого 2024 – 26 лютого 2024 01 липня 2024 – 22 липня 2024

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання студентами програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати студентам-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти вищий навчальний заклад.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати студентам можливість збору інформації для курсових та дипломних (атестаційних, кваліфікаційних) робіт за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.

1.9. Додаткові умови _____

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі студентами під час проходження практики.

2.4. Навчальний заклад зобов'язується не розголошувати використану інформацію про діяльність підприємства через знищення курсових, дипломних (атестаційних, кваліфікаційних) робіт та звітів у встановленому порядку.

2.5. Додаткові умови _____

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

29 березня 2012 року № 384

(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України

від 05 червня 2013 року № 683)

Місце кутового штампа
Закладу вищої освіти

КЕРІВНИКУ

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

(є підставою для зарахування на практику)

Згідно з угодою від „___” _____ 20___ року № ___, яку укладено з

_____ ,
(повне найменування підприємства, організації, установи)

направляємо на практику студентів ___ курсу, які навчаються за спеціальністю

Назва практики

Строки практики з „___” _____ 20___ року
по „___” _____ 20___ року

Керівник практики від кафедри, циклової комісії _____

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ПРІЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО БАТЬКОВІ СТУДЕНТІВ

М.П. Керівник виробничої практики ЗВО

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Примітки:

1. Форма служить підставою для прийому студентів на практику підприємством, установою, організацією.
2. Зкладами вищої освіти можуть вноситися зміни до форми та змістового наповнення «Направлення на практику» залежно від специфіки та профілю спеціальності.
3. Формат бланка – А5 (148×210 мм), 2 сторінки.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

29 березня 2012 року № 384

(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України

від 05 червня 2013 року № 683)

Державний біотехнологічний університет

(повне найменування закладу вищої освіти)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

студента

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний
рівень _____

Спеціальність _____

(назва)

_____ курс, група _____

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, в організацію, установу.

Печатка
підприємства, організації, установи „____” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи.

Печатка
підприємства, організації, установи “____” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

**Анкета
оцінки задоволеності практикою
Шановний студент!**

Ми просимо Вас відповісти на запитання анкети, мета якої - з'ясувати Вашу оцінку задоволеності якістю організації виробничої практики в господарстві (установі). Ці дані будуть корисні для вирішення питань при організації виробничого навчання. Для нас важлива Ваша думка.

Дата заповнення анкети _____

Група _____ курс _____ дата початку практики _____

Вид практики _____

База (назва підприємства) _____

Ф.И.О. безпосереднього
керівника _____

Для відповідей використовуйте шкалу оцінки від 1 до 10. Оцінка 1 означає абсолютну незадоволеність, а оцінка 10 - абсолютну задоволеність.

1. Наскільки Ви задоволені ставленням колективу до Вас, як практиканта?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2. Наскільки Ви задоволені дотриманням робочої дисципліни?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3. Наскільки Ви задоволені допомогою безпосереднього керівника?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4. Чи бажаєте проходити передатестаційну та обліково-аналітичну практику на базі цього підприємства (установи)?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5. Чи отримували Ви зарплатню за місцем проходження практики?	так					ні				
6. За результатами проходження практики чи пропонували вам постійне працевлаштування?	так					ні				
7. Оцініть ступінь відповідності місця проходження виробничої практики спеціальності і кваліфікації що отримуєте	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
8. Чи задоволені Ви умовами проходження практики?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9. Чи задоволені ви в цілому проходженням практики?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Ваші пропозиції щодо удосконалення проходження практики:

Примітки:

1. Форму призначено для визначення завдань на практику, проведення поточних записів набутих вмінь при виконанні роботи, оцінки результатів практики. Заповнюється студентом особисто, крім розділів відгуку про роботу студента на практиці.

2. Закладами вищої освіти можуть вноситися зміни до форми та змістового наповнення «Щоденника практики» залежно від специфіки та профілю спеціальності.

3. Формат бланка – А5 (148×210 мм), брошура 8 сторінок разом з обкладинкою з карткового паперу.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384
Форма № Н-7.04

Кутовий штамп
(підприємства, організації, установи)

ПОВІДОМЛЕННЯ

студент _____
(повне найменування закладу вищої освіти)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (курс, інститут, факультет (відділення), спеціальність)

прибув „_____” _____ 20__ року до _____
(назва підприємства, організації, установи)

і приступив до практики. Наказом по підприємству (організації, установі) від
„_____” _____ 20__ року № _____ студент _____ зарахований
на посаду _____
(штатну, дублером, штатну роботу, практикантом)

_____ (штатні посади назвати конкретно)

Керівником практики від підприємства (організації, установи) призначено

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник підприємства (організації, установи) _____
(підпис) (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Печатка (підприємства,
організації, установи) “_____” _____ 20__ року

Керівник практики від вищого навчального закладу

_____ (назва кафедри)

_____ (підпис) _____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)
“_____” _____ 20__ року

Примітки:

1. Форма засвідчує прибуття студента на практику згідно з направленням. Вказується посада, на яку призначений студент, та керівник практики відповідно до наказу підприємства, установи, організації.

2. Формат бланка А5 (148×210 мм), 1 сторінка.

Надсилається у заклад вищої освіти не пізніше як через три дні після прибуття студента на підприємство (організацію, установу)

ПЕРЕЛІК МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ

Шифр	Назва методичної розробки
М - 1	НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ Робоча програма для студентів спеціальності 275 ОПП «Транспортні технології», перший (бакалаврський) РВО / проф. Войтов В.А. // Державний біотехнологічний університет. Кафедра транспортних технологій і логістики – Харків: РВВ ДБТУ, 2023 р. – 51 с.

ПЕРЕЛІК ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Шифр	Назва технічних (прилади, інструменти, реактиви) засобів навчання
ТЗ 1	Мультимедійний проектор

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ *Основні*

1. Гутаревич Ю.Ф., Зеркалов Д.В., Говорун А.Г., Корпач А.О., Мержиевська Л.П. Екологія та автомобільний транспорт: Навч. Посібник.— К.: Арістей, 2006. — 292 с.
2. Гутаревич Ю.Ф. Екологія та автомобільний транспорт: Навчальний посібник 2-ге вид., перероблене та доповнене. К.: Арістей, 2008. – 296 с.
3. Гаврилов Е.В. Системологія на транспорті. Книга 5. Ергономіка/ За загальн. ред.. М.Ф.Дмитриченко. –Київ: Знання України, 2008. – 256 с.
4. Эргономика. Проблемы приспособления условий труда к человеку/ Под ред. В.Ф.Венда – М. : Мир, 1971. – 422 с.
5. Шмид М. Эргономические параметры. – М.: Мир, 1980. – 237 с.
6. Введение в эргономику. / Под ред. В.П.Зинченко – М. : Советское радио, 1974. – 352 с.

Допоміжна

7. Гаврилов Е.В. Безопасность дорожного движения. –М.: Знание, 1973. – 63 с.
8. Шеридан Т.Б., Феррел У.Р. Система человек-машина. Модели обработки информации, управления и принятия решений человеком-оператором. – М.: Машиностроение, 1980. -399 с.

Електронні ресурси:

9. Міністерство інфраструктури України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/>
10. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
11. Наукова бібліотека НАУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.nau.edu.ua/booksfornau/>